

SVOBODNA SLOVENIJA

“ESLOVENIA LIBRE”

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 380435

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

Año (Leto) X (5)

BUENOS AIRES, 27. NOVIEMBRA (NOVIEMBRE) 1952

No. (Štev.) 45.

CORREO
ARGENTINO
(Precedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

Značaj naše borbe

V “Predgovoru k drugi izdaji” Belogardizma omenja avtor Franček Saje nekaj odmevov k prvi izdaji svoje knjige. Všeč mu zlasti ni ocena, ki jo je napisal dekan Matija Škerbec. Ko z njim obratna, nadaljuje: “V knjigi sem po verodostojnih virih prikazal in dokazal izdajalski značaj belogardizma, kar je sedaj že zgodovinska resnica. Te resnice ne bo mogel spravit s sveta noben Škerbec, čeprav se bo še tako znojil s pisanjem. To dejstvo je profesor teologije dr. Janez Janžekovič takole pribil: “Belogardizem je bil v svojem bistvu borba starega družbenega reda proti nastajajočemu novemu. To je danes, ko gledamo nazaj, vsakomur očitno. Tako bo borbno je marksizem naprej napovedoval in je v tem smislu razumljiv in zakonit zgodovinski pojav. Staro se redkokdaj brez boja umakne novemu. Nerazumljivo in neodpušljivo pa je, da se je stari red v svoji stiski naslonil na okupatorja, ki je bil povrh smrtni sovražnik našega naroda. S tem je zagrešil veleizdajo in se, ne samo pri nas, ampak pred vso svetovno javnostjo enemogočil. Toda storil je še nekaj drugega. Ko je videl, kako nad vse sprotno je marksizem povezal borbo za novi red z idejo narodne osvoboditve, je začutil, da tudi on potrebuje zaveznikov. Stari red, ki ni bil nihče prav zadovoljen z njim, ni bil tista vrednota, ki bi mogla navdušiti borca. Zato so se njegovi zastopniki skušali prikazati kot branilci najvišje vrednote, religije... Zastopniki Cerkve, ki so pri nas dopustili, da so si borci za stari red naredili vitez borcev za krščanstvo, niso storili samo taktične napake, ampak so se težko pregrešili proti osnovnemu krščanskemu načelu. Njihovo ravnanje bi bilo škodljivo za religijo tudi tedaj, če bi bili z orožjem zmagali. Kdor širi ali brani krščanstvo z nasiljem, ta ga notranje razkraj (Nova pot 1952, številca 1-3, str. 16)”.

Ta Janžekovičev odstavek je vzeti iz zanimivega, toda zelo naivnega članka, v katerem avtor razklada svoje misli o možnosti konkordata med sv. stolico in Jugoslavijo. Zašel je ta odstavek v ovrambo vsaj napol uradne zgodovine o “belogardizmu”. Drugače duhovnik pri nas doma sedaj nima besede, tu pa so mu jo dali in jo sprejeli kot obrambo režimske teze.

Dr. Janez Janžekovič je profesor filozofije na teološki fakulteti v Ljubljani. V glasilu znanega Cirilmetodijskega društva duhovnikov LR Slovenije je napisal že več člankov, v katerih zagovarja praktično zblizanje katoličanov s komunističnim režimom v Sloveniji, seveda na račun popuščenja cerkvenih krogov. Do so doma razmere napete, nosijo po njegovem krivdo trmasti katoličani in nesodobni duhovniki, ki se ne znajo ali nočejo vživeti v dane razmere.

Gornji odstavek, ki smo ga izpisali, ni torej le nekaka priložnostna izjava, marveč spada v sestav Janžekovičevih razprav o najstrašnejšem delu naše zgodovine. Ker je prof. dr. Janez Janžekovič veljal za resnega človeka in tudi dosti neustrašenega, na gornji odstavek ne smemo gledati kot na pisanje od komunističnega režima plačanega časnikarja, ki napiše, kar mu in kakor mu ukažejo. Zato se ustavimo ob odstavku in si ga oglejmo bolj natančno.

Štiri stvari trdi pisec, namreč:

- a) belogardizem je bil borba starega reda proti novemu;
- b) belogardizem je zagrešil veleizdajo, ker se je v borbi naslonil na okupatorja;
- c) belogardizem je privzel krinko verškega boja;
- e) zastopniki Cerkve so se pregrešili proti osnovnemu krščanskemu načelu, ker so dopustili, da so si borci za stari red naredili vitez borcev za krščanstvo.

Kaj naj rečemo k tem pišečevim trditvam?

Pod novim redom pisec umeva komunistični red. Nekomunističnemu redu, v katerem smo prej živeli doma, pa pravi stari red. Komunistični red se je za čas italijanske in nemške okupacije hotel uveljaviti pri nas z nasiljem, ko je, kot prizna pisec sam, “nad vse sprotno povezal borbo za novi red z idejo narodne osvoboditve”. To pišečev priznanje je dragoceno; če bi kaj takega zapisal pred desetimi leti, bi ga bili komunisti “likvidirali”, češ, da jim podtika lažne namene in jih blati. Takrat da je šlo le za narodno in osvobodilno borbo, ne pa za moč in posest komunistične partije. Čemur pisec pravi belogardizem, je bil le upor proti komunističnemu nasilju. Nič več in nič manj. Slovenski človek se je uprl, ker so komunistične tolpe začele ropati in moriti po njegovih vaseh. Uprl se je temu, da bi ga v času njegove hude narodne nesreče, komunistična partija usuznjila. Danes je usuznjen, pa bi se uprl še veliko bolj zavedno in složno, če bi imel upanje, da bo uspel.

Da je “belogardizem” zagrešil veleizdajo je prazna trditev. Uporniki proti nasilju so pač vzeli orožje, kjer so ga dobili. Komunistično nasilje jih je prisililo. Kateri pameten človek bi jim to mogel zameriti? Šlo je za to, da si ohranijo svoje imetje, svobodo in življenje. Po lažnivi propagandi zapeljani svet jih je res takrat obsojal, toda danes, ko je spregledal, tega ne dela več. Sicer so pa tudi komunisti uporabljali italijansko in nemško orožje, do katerega niso prišli le v boju, ampak “na pripateljske načine”. Tudi gospod profesor filozofije je o tem lahko slišal marsikaj. Komunistem je z bičem nagnal naše ljudi v tesnejšo zvezo z italijanskim in nemškim okupatorjem.

Borba proti komunizmu je bila v letih revolucije pri nas tudi verska borba, ne samo verska, ampak tudi verska. Da komunistem ogroža v prvi vrsti vero, je vsakomur znano. Zakaj bi se ljudstvo ne smelo bojevati proti komunističnim tolpam tudi zaradi tega, ker ga bodo te tolpe morile zaradi njegove vere, če pridejo na oblast in do moči, ni jasno. V naši borbi verski motiv ni bil krinka. Ni bil poznejše prizvet, marveč so se naši borci od vsega početka uprli komunističnemu nasilju tudi zaradi verskih nagibov. Pri mnogih četah so verski motivi celo prevladovali. Sicer pa so četrta, peta in sedma božja zapoved sestavni deli krščanstva.

Očitek o zastopnikih Cerkve čudno zveni iz ust duhovnika in učitelja na bogoslovni fakulteti. Ti zastopniki Cerkve so namreč škof in velika večina duhovništva. Sama sv. stolica je njih zadržanje ponovno odobrila. Kako je torej mogoče trditi, da “so se pregrešili proti osnovnemu krščanskemu načelu”? Ali je profesor filozofije postavljen za sodnika nad škofom? Bi ne škodovalo, če bi s filozofskim znanjem združeval vsaj tolikšno poznavanje disciplinarnih kanonov, da bi vedel kaj se sme in kaj se ne sme pisati o cerkveni hierarhiji tudi, če bi bilo resnično, kar bi trdil. Toda osporavamo samo resničnost njegove trditve. V naši borbi ni šlo za to, da bi kdo širil ali branil krščanstvo “z

nasiljem”, kot trdi pisec, ampak je šlo za upor proti komunističnemu nasilju. Nasilju se upreti tudi s silo, se ne pravi širiti ali braniti krščanstvo z nasiljem.

Gornje Janžekovičeve trditve so milo rečeno naivne. Vsakomur jee očitno, da gleda avtor teh trditve skozi komunistična očala na dogodke, ki so se pri nas razvijali. Za komuniste bi bile take trditve logične, za profesorja sholastične filozofije na cerkvenem zavodu so pa naivne. Na ta način opisujejo komunistično borbo za posest in oblast ljudje, ki jih je mednarodni svet krstil za “kristna budala”.

Kako bi se bili morali po Janžekovičevem mnenju naši ljudje obnašati v komunistični revoluciji? Takole približno: Od 1. septembra 1939 do 21. junija 1940 bi se morali navduševati za nacistične Nemce, ki so z Rusi klali Poljake. Tako je namreč ukazala moskovska centrala. Ko se je po tem datumu začelo pri nas komunistično nasilje ali po Janžekoviču novi red, bi ga morali naši ljudje sprejeti brez upora. Poznati bi namreč morali Marxove napovedi o boju med starim in novim redom. Zločinec je, kdor se nujemu “novemu redu” upre. Komunizmu bi se bili morali predati brez upora. Saj ta vere ne preganja, če se mu ne upira. Po njegovem bo namreč samo po sebi počasi izhiral. Katolicizem bi bil moral pasivno počakati, da mu komunistem razdere vse njegove ustanove.

Naravni nagon samoobrambe pa je našim ljudem naročal drugačno zadržanje. Komunistične zvijače so ob pravem času spregledali in se nasilju uprli kot to stori vsak zdrav organizem. Sprejeli so vsiljeno borbo “za ognjišča in oltarje”. Borba ni bila nesmiselna. Komunistem se je v tistih letih pri nas obdržal le z internacionalnim pomočjo ob zločinski igri italijanskih in nemških okupatorjev, ki so mu dosti bolj pomagali, kot ga pa preganjali.

V svoji borbi proti komunističnemu nasilju smo branili interese svojega naroda in svoje vere. Nemški nacizem in italijanski fašizem sta nam bila prav tako zoprna kot breznarodni komunistem, samo, da ne tako nevarna kot komunistem. Zato je velika krivica, če hoče kdo v naši borbi videti zvezo z nacizmom ali fašizmom. Vsako tako namigavanje odklanjamo kot zgodovinsko neresnično. V množici se vedno dobi tudi kak tak, ki misli drugače kot drugi in pomeša svoje interese z interesi skupnosti. Tudi v naši množični borbi proti komunističnemu nasilju je morda kdo drugače gledal na nacizem in fašizem, kot je gledala slovenska celota. Toda taki posamezniki niso merodajni za hotenje celote.

Janžekovičev razlaganje naše borbe proti komunističnemu nasilju odločno odklanjamo. Uporablja napačno terminologijo in krivično ocenjuje dejstva. Obžalujemo pa tiste, ki mu nasedajo. Naša borba proti komunističnemu nasilju, ki smo jo bili v najbolj neugodnih razmerah, je bila v svojem bistvu junaški odpor zavednega ljudstva, ki si ni pustilo nadeti komunističnega jarma. Za to je šlo v tistih letih in za nič drugega.

Ro.

DRUGI DEL KRIZE PRI OZN

Kriza pri UNO — OZN, ki se je začela najprej v “strupenem ozračju” demisij in celo samomorov (kakor smo poročali v prejšnji številki), se ni ustavila samo pri teh dogodkih osebnega značaja. Koncem prejšnjega tedna so izbruhnile velike razpoke v politiki zaveznikov: Združene države in Anglija sta ugotovili, da ne gledata enako na zaključek konflikta na Koreji. Vse zavezniške delegacije z USA in Anglijo na čelu so namreč izdelale posebno resolucijo o tem, kako se naj zaključiti ta konflikt. Resolucija je bila predložena glavni skupščini OZN, ki bi morala o

njej glasovati. Ta govori predvsem o tem, kako bi bilo treba rešiti vprašanje vračanja ujetnikov — v glavnem je bilo posneto naziranje zavezniške komisije, ki se je o tem skoraj poldrugo leto pogajala s komunisti v Panmujonu, toda uspeha ni bilo. — Drugo resolucijo se na glavno skupščino prinesli sovjetski delegati. Ta pravi, da je treba vse ujetnike vrniti domov — in to tudi tedaj, ako bi se ti temu upirali. Večina severnokorejskih in kitajskih ujetnikov na Koreji pa se je izrekla proti temu, da bi se vrnili domov, dokler tam vlada komunistični režim. — Tretjo resolucijo pa

EN LA ARGENTINA SE CULTIVO ESTE AÑO 17 MILLONES DE HECTAREAS

La superficie conjunta sembrada con trigo, avena cebada, centeno y lino asciende en la actual cosecha a 11.794.800 hectáreas, superando en 2.305.200 hectáreas a la cultivada el año pasado con las mismas variedades, según informa la Dirección Nacional del Servicio Estadístico del Ministerio de Asuntos Técnicos. El área sembrada de trigo es de 6.270.000 hectáreas, de las cuales 2.865.000 corresponden a la provincia de Buenos Aires; 1.685.000 a Córdoba; 933.000 a Santa Fe; 530.000 a la provincia Eva Perón y 233.000 hectáreas a Entre Ríos.

Las siembras de avena cubren 1.330.900 hectáreas, de las cuales 1.109.700 corresponden a la provincia de Buenos Aires; 73.700 a Entre Ríos; 71.100 a Córdoba y 24.200 a Santa Fe.

A 1.021.200 hectáreas se elevan los cultivos de cebada, correspondiendo a la provincia de Buenos Aires 721.500; a Córdoba 144.100; a la provincia Eva Perón, 88.700 y 38.900 a Santa Fe. El área cultivada con centeno asciende a 2.153.700 hectáreas, de las cuales 833.400 se encuentran en la provincia de Buenos Aires; 643.700 en Córdoba; 467.000 en la provincia Eva Perón; 155.100 en Santa Fe y 49.400 en San Luis.

Las siembras de lino alcanzan a 1.020.000 hectáreas, de las cuales 272.000 se hallan en Córdoba; 269.000 en Santa Fe; 260.000 en Buenos Aires y 218.000 hectáreas en E. Ríos.

Aun faltan las cifras del maíz, mijo, girasol y otros oleaginosos para conocer el total del área sembrada de la actual cosecha, estimándose que, computadas las mismas el total de la superficie cultivada durante este año alcanzará a unos 17 millones de hectáreas.

Como efectiva contribución al esfuerzo que realizan todos los sectores sociales y económicos de la Nación para colaborar en el levantamiento de la próxima cosecha cooperará también el Ejército Argentino.

ARGENTINA JE LETOS OBDLALA 17 MILIJONOV HEKTARJEV

Nacionalna direkcija za statistično službo v Ministrstvu za tehnične zadeve je objavila podatke, iz katerih je razvidno, da znaša skupna površina, zasejana s pšenico, ovsem, ržjo, ječmenom in lanom 11.794.000 hektarjev, t. j. za 2.305.200 hektarjev več kot lani. Pšenice je posejane na 6.270.000 hektarjih in sicer v provinci Buenos Aires 2.865.000 ha, v provinci Córdoba 1.685.000 ha, v provinci Santa Fe 933.000 ha, v provinci Eva Perón 530.000 ha in v provinci Entre Ríos 233.000 ha.

Z ovsem je zasejano 1.330.900 ha. Od tega odpade na prov. Buenos Aires 1.109.700 ha, na prov. Entre Ríos 73.700, na prov. Cordoba 71.100 in na provinco Santa Fe 24.200.

Z ječmenom so zasejali 1.021.200 ha in sicer v prov. Buenos Aires 721.000, v provinci Cordoba 144.100, v provinci Eva Perón 88.700 in v provinci Santa Fe 38.900 ha.

Rži so posejali na površini 2.153.700 ha. V prov. Buenos Aires 833.400 ha, v provinci Córdoba 643.700, v provinci Eva Peron 467.000, v provinci Santa Fe 155.100 in v provinci San Luis 49.400.

Lanu imajo posejanega na površini 1.020.000 ha in sicer v provinci Cordoba 272.000 ha, v provinci Santa Fe 269.000, v provinci Buenos Aires 260.000 in v provinci Entre Ríos 218.000.

Manjkajo še podatki za posejane površine s koruzo, prosom, sončnicami in za druge oljčnice. Površina s temi kulturami je pa tolikšna, da vsa obdelana zemlja in tudi zasejana letos dosega 17 milijonov hektarjev.

Kot efektiven prispevek k naporom, ki jih doprinašajo vsi socialni in gospodarski sloji v republiki pri spravljanju letošnjega žitnega pridelka v Argentini, ki je odličen, je vojaška oblast izdala odredbo, da bo pri letošnji žetvi pomagala tudi argentinska vojska.

Otvoritev I. razstave slovenskega emigrantskega fiska bo v nedeljo, 30. novembra 1952 ob pol peti uri popoldne na Pristavi v Moronu.

je predložila Indija. V njej predlaga indijska delegacija, da naj posebna komisija nadzira vračanje ujetnikov, toda tisti ujetniki, ki se ne marajo vrniti v komunistične dežele, bi prišli pod nadzorstvo posebne nevtralne komisije, ki bi o njih usodi pozneje odločala. Tako bi se doseglo, da bi bilo vprašanje ujetnikov “rešeno” in bi bila s tem odstranjena glavna ovira za podpis premirja in za ustavitev sovražnosti na Koreji.

SPOR MED AMERIŠKO IN ANGLEŠKO DELEGACIJO

Angleški delegati so začeli takoj izjavljati, da se jim zdi, da je indijska resolucija primerna za rešitev sporne vprašanja o ujetnikih; za indijsko resolucijo so se začele izrekati tudi azijske in južnoameriške države. Indijska

delegacija sama je izjavljala, da bi kom. vlada v Pekingu bila za tako rešitev sporne vprašanja o ujetnikih. Poleg Indije imajo diplomatsko zastopstvo v Pekingu tudi Angleži in londonski listi so tiste dni mnogo pisali o tem, da bi bilo najboljšje sprejeti indijsko resolucijo kot temelj za nadaljnja pogajanja o Koreji.

Ameriška delegacija se je indijski resoluciji uprla. Zdela se ji je nesprejemljiva, ker je bilo v njej polno določb, ki niso jasno določale, kakšna bo usoda ujetnikov, ki se bodo vrnili domov, prav tako pa ne bodo prosti, dokler o njih ne izreče zadnje besede nevtralne komisije. Velik del ujetnikov bi tako še vedno ostal v posebnih taboriščih in ker nevtralna komisija zanje najbrž ne bi krila stroškov, bi ti padli spet na breme ameriškega poveljstva.

(Nadaljevanje na 2. strani)

KOLEDAR-ZBORNİK

Svobodne Slovenije za 1953

je izšel.

Cena je 40 Pesov. Dobite ga na Víctor Martínez 50 in povsod, kjer je bil v prodaji. Pri naročilu po pošti je za poštnino in ovojnino doplačati 3 pese.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Gen. Eisenhower je imenoval prve ministre ki bodo sestavljali njegovo vladno, ko bo nastopil kot novoizvoljeni predsednik 20. januarja 1953: zun. min. postane Foster Dulles, notranji min. Douglas McKay, poljedelski minister Benson, obrambni min. Wilson, min. za delo McGary. — Po ugotovitvah amer. zun. ministrstva izda ZSSR za komunistično propagando po svetu letno 1400 milijonov dolarjev. V sovj. propagandnem ministrstvu v Moskvi in po kom. poslanstvih v tujini je zaposlenih nad en in pol milijona propagandistov.

FRANCIJA: UNESCO (kulturna, vzgojna in soc. organizacija ZN) je s 44 proti 4 glasovom in 7 neodločenih sprejela Španijo za svojo redno članico. Sprejem Španije je povzročil več izstopov iz te organizacije, poleg drugih tudi Jugoslavije, ker da "ne more sedeti poleg predstavnika diktatorske fašistične vlade." Vrsto protestov so predložile tudi ZSSR in njeni sateliti. — NATO je objavil, da trenutno gradi 123 letališč po Evropi kot oporišča za svoje letalske sile. Na Norveškem in Danskem grade 7 letališč, v Holandiji 13, v Belgiji 14, v Franciji 41, v Zahodni Nemčiji 35, v Luksemburgu 1 in v Italiji 12.

ITALIJA: V Neaplju je umrl 86 let stari znani filozof Benedetto Croce. Vse njegove filozofske knjige so na cerkvenem indeksu.

ČEHOSLOVAŠKA: V Pragi so komunisti uprizorili veleizdajniški proces proti 14 bivšim visokim kom. funkcionarjem, od katerih jih je 11 židov. Vsi so obtoženi trockizma, titoizma in špionaže v korist zahodnim vesilam. Najvidnejši obtoženec je Vladimir Clementis, bivši min. preds. republike. V Izraelu so judje uprizorili protestne demonstracije pred češkim poslanstvom v Tel Avivu in drugih krajih, ker da je "proces v Pragi predvsem antisemitski."

FLRJ: Boris Kidrič, eden glavnih voditeljev krvave komunistične revolucije med drugo svetovno vojno v Sloveniji in v zadnjih letih gospodarski diktator v komunistični Jugoslaviji leži nevarno bolan v Beogradu. Zbolel je za rakom. Tito je dal poklicati iz Londona dva angleška specialista. Po njunih navodilih za zdravljenje, se je bolezenske stanje Borisu Kidriču nekoliko zboljšalo, zadnja poročila na pravijo, da je pretekli ponedeljek v njegovem zdravstvenem stanju nastopilo močno poslabšanje.

MADŽARSKA: Madž. vlada zahteva od titove vlade odpoklic njenega sed. dipl. predstavnika v Budimpešti Milana Komatina, češ, da se je vmešaval v madž. notranje zadeve.

IRAK: V Bagdadu v Iraku so izbruhnili veliki protibrilanski in protiameriški izgredi ter so množice zažale prostore ameriške propagandne centrale in poslopje angleškega dnevnika "Iraq Times". Policija je v izgredih pobila ok. 15 demonstrantov, ranjenih pa je bilo nad 100 ljudi. Neredi trajajo še dalje ter demonstrantje nosije napise: Proč z anglo-ameriški imperialisti! Živel svobodni Irak! Proč s kapitalisti! Vlada je objavila obsedno stanje in policijsko uro. Prav tako je razpustila vseh pet strank. Demonstracije vodijo levičarske stranke in komunisti in so začetek pritiska na vlado, da nacionalizira britansko petrolejsko družbo (Iraq Petroleum Co), kakor je to storila Perzija.

INDOKINA: V Indokini so komunistični oddelki znova potolkli francoske in vietnamske čete, ki se hitro umikajo proti obali. Komunisti so na boljše privlekli nad 40.000 mož, opremljenih z najboljšim orožjem. Francozi so ob zavzetju nekega bunkerja ugotovili, da poleg Kitajske tudi ZSSR podpira vietnamske komuniste, ko so našli več sovjetskih tovornih avtomobilov in nad 250 ton sovjetske municije.

Hudi boji na Koreji

Borbe na Koreji so potekale pretekli teden v znamenju ogorčenih komunističnih napadov in zavezniških protinapadov na posamezne strateške griče in doline, s katerih je mogoče nadzirati dodev v Seoul. Položaji so večkrat prehajali iz rok v roke. Bojna linija je ostala nespremenjena.

Zračni boji so bili živahniji, kakor navadno ter so Amerikanci sestrelili 500-to sovjetsko reakcijsko letalo MIG-15, odkar se je začela korejska vojna. Prav tako so zavezniški bombniki uničili blizu mandžurske meje velika oporišča za raketne izstrelke, ki so jih komunisti gradili več kot dve leti.

I K E

I.

Ves svet pozna generala Eisenhowerja "Ika". Ves svet ga pozna in pričakuje od njega veliko. Prav gotovo veliko več, kakor pa bo mogel nuditi. Morda pa upi niso odveč? O tem bo mogoče pisati l. 1956. Lahko pa pogledamo v njegovo preteklost in iz nje potegnemo zaključke za bodočnost.

Eisenhowerjevi predniki prihajajo iz Nemčije. Najdlje je njegov rod mogoče zasledovati v čase tridesetletne vojne v 17. stoletju, ko je pred preganjanji njegov prapraded Eisenhower iz Porenja v Nemčiji ubežal najprej v Švico, pozneje pa se preselil v Holandijo. Od tam so trije bratje Eisenhower l. 1732 odšli čez morje v Severno Ameriko in se naselili v današnji Pennsylvaniji. Lotili so se poljedelstva, s katerim se je rod za rodom preživljal. V USA se je tipično nemško ime Eisenhower polagoma spremenilo v današnji Eisenhower. Tako se je v družini Jakoba Davida Eisenhowerja in Ide Elizabeth Stover, ki je živela v Denisonu v Texasu, 14.10.1890 rodil Dwight David Eisenhower. V družini je bilo sedem sinov. Dwight je bil tretji. Preselili so se pozneje v vasico Abilene

30. novembra — Pristava Moron
I. razstava slovenskega emigrantskega tiska

Razstavljeni bodo vsi listi, knjige in brošure ter ostale publikacije, ki so jih izdali slovenski protikomunistični emigranti v Argentini, Severni Ameriki, Kanadi, Angliji, Nemčiji, Holandiji, Belgiji, Franciji, Italiji, v Trstu in Avstraliji. **Otvoritev razstave ob pol peti uri popoldne** (in ne ob četrti uri kot je bilo javljeno). Razstava bo odprta v nedeljo, 30. nov. do 11. ure zvečer.

DRUGI DEL KRIZE PRI OZN

(Nadaljevanje s I. strani)

SOVJETI "OBNOVILI" SLOGO V ZAVEZNIŠKEM BLOKU

Med tem je indijska delegacija priznala, da ima njena resolucija nekaj pomankljivosti in jih je tudi izločila, da bi bila tako tem bolj sprejemljiva tudi za ameriško delegacijo. Toda med tem je v ponedeljek 23. novembra govoril sovjetski zunanji minister Višinski, ki je stopil na tribuno, dasi ta dan ni bil vpisan kot govornik. V imenu sovjetskega bloka bi moral namreč tisti dan govoriti pojski delegat. Toda nastopil je sam Višinski, ki je jasno in kratko odbil indijsko resolucijo kot nesprejemljivo. Tako so propadli vsi računi, ki so dali slutiti, da bi sovjetska delegacija indijsko stališče vpoševale, saj se Indija vedno in povsod zavzema za poravnano nasprotij med komunisti in zapadom in indijski predsednik vlade Nehru je še tiste dni v posebnem govoru spet ponovil, da je treba komunistično revolucijo na Kitajskem sprejeti kot dejstvo. Dodal je še, da na Kitajskem pod kom. režimom vlada "svoboda" — ki omogoča velik napredek kit. narodu...

Ko so sovjeti indijski predlog odbili, je med zavezniški zavladalo enotno naziranje: Združene države in Angija bodo skupno z azijskimi in južnoameriški državami glasovale za indijski predlog, ki bo tako postal stališče OZN v nadaljnjih razgovorih za premirje na Koreji.

PREMIRJE NE POMENI KONEC, AMPAK ŠELE ZAČETEK TEŽAV

Indijska delegacija je predlagala to svojo resolucijo, ker jo je pripravljala tako, da je kom. vlada v Pekingu zanjo vedela in baje nanjo tudi že pristala. V Moskvi se že pol leta mudi kitajska delegacija, ki se pogaja o političnih in gospodarskih zadevah, ki so še viseče med obema kom. režimoma. V Pekingu in v Indiji se širijo novice, da potekajo pogajanja zelo težavno in počasi. Tem težavam so sedaj skušali doliti še nekoliko netiva s predlogom, ki ga je izdelala Indija, a dala zanj pristanek že baje tudi pekinška vlada. Višinski pa je hitro in ostro nastopil, da bi povedal, kdo je tisti, ki v komunističnem svetu odloča.

Toda uspeh pogajanj za premirje in za ustavitev sovražnosti ni pogoj za vpostavitev miru na Koreji. Prav nič ni go-

v Kansasu, ki je šele pred nekaj leti dobila lastno občino. Vseh sedmih fantičev se je med vaško otročadjo prišlo ime "Ike". Tako so jih med sabo razlikovali kot "Veliki Ike", "Mali Ike", "Grdi Ike" itd. Dwight je bil "Mali Ike". Ko je umrl starejši brat "Veliki Ike", je njemu pripadel ta naziv. Najmlajši brat Milton je bil ljubljenec v družini, dočim se za Dwighta niso posebno zanimali.

Dom Eisenhowerjev je bil reven. Oče je kmalu umrl in zapustil številno družino v še večji stiski. Mati je hodila za zaslužkom pri sosednjih bogatejših kmečkih veljaki in garala na polju od zore do mraka. Vsem sinovom je preskrbela osnovno šolo. Več ni mogla. Otroci so za v šolo neredko nosili kar materine čevlje, ker svojih niso imeli. Prijateljske vezi med brati so že v zgodnjih letih po smrti Paula razdelile ostalih šest na skupine po dva in dva ter sta tako postala nerazdružna Dwight in Milton. Ta dva sta tudi kazala največje nagnjenje do študiranja in sta po končani osnovni šoli neki dan stopila pred mater in jo prosila, da jima preskrbi izobrazbo. Materin odgovor je bil: "Fanta, če hočeta izobrazbe, poiščita si jo sama!" Fanta sta nekako užaljena še isto noč skuhala načrt in pobegnila od hiše v najbližje mestece, kjer je bila gimnazija. Ker sta bila brez sredstev, sta se dogovorila, da bo menajze vsako leto eden študiral, drugi pa delal za preživljanje obeh. Dogovor sta držala vsa leta menjajočega se študija in dela, potrebovala pa sta zato za šest let gimnazije oba skupaj dvanajst let.

Po končani gimnaziji se je Milton odločil za finančno stroko, Dwight pa ni vedel, kam naj gre. Seznanil se je z nekim Everettom Hazlettom, sinom bogatega trgovca, ki je padel pri sprejemnem izpitu na pomorski akademiji v Annapolis. Ta je kljub svojemu neuspehu navdušil Dwighta za vstop v unifor-

mo, Dwight pa prepričal njega, naj znova poskusi srečo. Tako sta oba delala sprejemni izpit na pomorski akademiji v Annapolis. Dwight je bil po uspehu prvi, Hazlett pa je tudi srečno končal. Ker pa Dwighta pomorstvo ni zanimalo, se je odločil, da poskusi srečo še na vojaški akademiji v West Pointu. Tudi tu je sprejemni izpit napravil z odliko ter so ga kljub starosti (21 let) sprejeli na akademijo. Tako se je l. 1911 začela Eisenhowerjeva vojaška kariera.

Kot študent na akademiji ni bil vzoren. V prvem letniku je bil od 212 učencev 57-ti. Najslabšo oceno je vedno imel v vedenju. Končal je študij 12. 6. 1915, star 25 let. Po uspehu je bil od 168 učencev 61-ti. Vedno pa je bil najboljši v angleščini in zgodovini.

Kot pehotni podporočnik je nastopil svoje prvo vojaško mesto v oporišču Sam Houston v Texasu. Tam se je tudi spoznal s svojo sedanjo ženo Mamie Geneva Dowd, hčerko premožnega poljedelca in živinorejca. Njegovi ljubzenški rivali so bili trije sošolci akademije: Leonard Grow, ki je bil nekaj časa njegov šef v Washingtonu, pozneje pa mu podrejen v 15. armadi; Wade Haislip, poveljnik XV. korpusa v pohodu skozi Francijo v drugi svetovni vojni in tretji Walton Walker, poveljnik 3. armade in pozneje poveljnik 8. armade na Koreji, kjer ga je l. 1950 doletela smrt. Eisenhower se je poročil 1. 7. 1916. Prvi sin Dowd Eisenhower, rojen 1. 1917, mu je umrl na škrlatinki tri leta star. Sinova smrt je Eisenhowerja skoro uničila. Drugi sin John Sheldon Dowd Eisenhower je bil rojen l. 1923. Končal je akademijo na West Pointu istega dne, ko se je njegov oče Eisenhower izkrcal v Normandiji, 6. 6. 1944. Je poročen in ima 4 leta starega sina Davida in 3 leta stara hčerko Barbaro Anno. Trenutno je poveljnik nekega ameriškega oddelka na Koreji.

Eisenhower je v vojski napredoval počasi. V prvih letih vojaške službe je imel velik in odločilni vpliv nanj poročnik Canner, s katerim se je spoznal l. 1922. Navzel se je njegovih pogledov na svetovna dogajanja in prišel do prepričanja, da 1) versajska mirovna pogodba pomeni neizbežno drugo svetovno vojno, 2) nova vojna bo morno koalicijska vojna in se je bo USA udeležila, 3) vojno bo koalicijska morala voditi pod enotnim poveljstvom, 4) vojna bo izbruhnila najkasneje v 30 letih in 5) glavne težave bo predstavljalo preskrbovanje armad. V tem prepričanju je potekala vsa Eisenhowerjeva vojaška kariera, in svetovni dogodki so mu dali prav.

Med prvo vojno je napredoval takole: 1916 — poročnik, 1917 — kapetan, 1918 — začasni komandant in začasni polkovnik. L. 1920 je bil degradiran nazaj na stalni čin kapetana, nekaj mesecev pozneje pa povisšan na stalni čin komandanta, kar je ostal polnih 16 let do 1. 7. 1936, ko ga je Mac Arthur poklical na Filippine s činom podpolkovnika. Ker je bil takrat star že 46 let, ni upal več na višje napredovanje kakor kvečjemu še do polkovnika. To mu je bila, tudi edina želja.

Dogodki druge svetovne vojne pa so mu prpripomogli do nadaljnega napredovanja. L. 1941 — polkovnik, isto leto začasni brigadni general, 1942 — začasni divizijski general, 1943 — začasni armadni general. Že po uspešni invaziji v Francijo, ki jo je izvedel sicer kot vrhovni komandant zaveznikov pa v činu začasnega armadnega generala, postane 20.12.1944 začasni general vojske s petimi zvezdami. Po zmagoslavni vrnitvi v USA l. 1945 mu vsečasne čine vze v zvezi in ostane znova samo polkovnik. Z dekreti je nato hitro dobil vse čine za stalno in je kot stalni general vojske postal l. 1946.

Priprave za prihod
grala Eisenhowerja
na Korejo

Priprave za Eisenhowerjev obisk na bojišču so v polnem teku. Gen. Clark, vrh. poveljnik na Daljnem vzhodu, je priletel iz Tokia na Korejo in se tam sestal z gen. Van Fleetom, pov. ameriške osme armade. Ameriška MP in južnokorejska vojaška policija sta v polni pripravljenosti. Južnokorejska vlada je tudi izdala ukaz o začasni aretaciji vseh nezanesljivih elementov po vsej južni Koreji ter je policija v Pusanu, Seulu in drugih večjih središčih pozaprla več sto ljudi. Obisk Eisenhowerja na Koreji bo potekel v popolni tajnosti, vsi znaki pa kažejo, da bo general priletel tja že ta teden.

ARGENTINA

V Buenos Airesu se je 24. novembra t. l. začel I. argent. kongres za racionalizacijo prehrane, ki ga je pripravilo min. za narodno zdravje. Na kongresu sodeluje 4.000 delegatov, od katerih je 1.800 zdravnikov, 850 predstavnikov živilske industrije, številni predstavniki gremijev in drugih ustanov.

V govoru za pripravo tega kongresa je min. za narodno zdravje dr. Carrillo naglašal, da s tem kongresom min. za narodno zdravje začinja drugo razdobje v izvajanju prehranske politike predsednika grala Perona, kakor jo je napovedal v svojem govoru 29. IV. 1949. Min. dr. Carrillo je nadalje dejal, da ljudje dnevno zaužijejo različnih živil s preveč kalorijami, kakor jih pa potrebuje organizem. Tako se potem pojavljajo razne bolezni kot na jetrih, stalni glavobol, nespečnost, stalna utrujenost in druge. In to prihaja samo od tega, ker ljudje pretežno uživajo dnevno v prevelikih množinah eno samo stvar, t. j. meso, ostalih živil, ki jih organizem tudi potrebuje, pa ne. Po njegovih podatkih ljudje zaužijejo premalo 33% mleka, 63% jajc, 58% povrtnine, zelenjave in sočivja in 16% maščob, preveč pa zaužijejo 72% mesa in 23% testenin.

Kongres za racionalizacijo prehrane ima sedaj glavno nalogo v prevzgoji ljudstva v tem smislu, da se bo začelo hraniti pametno in si bo s tem samo utrdilo zdravje in da ne bo samo pretežno in v tako velikih količinah uživalo mesa, ampak tudi ostala živila, ki jih ima Argentina zadosti ne samo za prehrano svojih ljudi, ampak še za izvoz.

V buenosairesko pristanišče je zadnje dni zopet prispelo več ladij z raznim transportnim materialom za prometno ministrstvo. Tako so v pristanišču izkrcali več električnih Diesel-lokomotiv in več omnibusov iz Sev. Amerike in raznih evropskih držav.

Ob tej priliki je prestolniški tisk objavil zanimive podatke o številu vozil, s katerimi razpolaga bsaireska občina za prevoz ljudi. Iz objavljene statistike je razvidno, da spada Bs. Aires med tista vsemesta, ki imajo povprečno za prevoz ljudi največ vozil in sicer 1.400 tramvajev, 1.100 velikih omnibusov, 1.200 manjših omnibusov (kolektivov), 120 trolejbusov in 226 vagonov na 5 podzemskih železnicah. Med tem, ko se v Parizu vsak meščan vozi na leto z javnimi vozili 400 krat, v Londonu 520 krat, vsak Buenosairesčan uporablja na leto javno vozilo 667 krat. Časopisje prihaja do zaključka, da je temu vzrok graditev in oblika mesta, ki je položeno med reki Rio de la Plata in Riachuelo ter ima obliko pahljajca. Glavna središča so na Belgrano, Paseo Colon, Cordoba, Callao in Entre Rios. Ljudje imajo tako za odhajanje na svoje domove iz središč v glavnem na razpolago samo 3 smeri: proti zahodu, severu in jugu. In tako so tudi usmerjene glavne prometne žile, na katerih bodo v kratkem še bolj zvišali hitrost tramvajev in tudi ostalih vozil.

Min. za industrijo in trgovino je izdalo sporočilo, da je dovršen plinovod v dolžini 450 km od petrolejskega področja Plaza Huincul v Neuquenu do General Conesa v Rio Negro, kjer je priključen na plinovod Presidente Perón. Od tega plinovoda bodo imela največjo korist mesta General Roca, Cipolletti, Allen, Choele Choele in Villa Regina, končno pa tudi Buenos Aires, ki bo sedaj dobival lahko plin tudi iz petrolejskega področja Plaza Huincul in ne samo iz Comodoro Rivadavia.

V imenu predsednika grala Perona je guverner prov. Bs. Aires izročil 252 naseljenecem v kraju Carlos Casares 58.567 hektarjev zemlje. South American Motion Picture Producers Association v Sev. Ameriki bo v letu 1953 izdelala več filmov v Argentini.

Argentinska vojna mornarica bo skupno z vojnim letalstvom v kratkem znova odšla na znanstveno raziskavanje na področje Argentinske Antartide.

Angl. veleposlanik Henry Brandshaw Mack je imel te dni daljši razgovor z zun. min. dr. Remorinom radi nove trgovinske pogodbe med obema državama.

Novice iz Slovenije

Po hudi suhi deževna in mrzla jesen. Ljudi doma je letos znova prizadela huda suša. Vročina je bila tolikšna, da je temperatura ponekod dosegla do 45 st. Celzija, dežja pa ni bilo tudi po štiri mesece skupaj. Radi suše je bil v Vojvodini uničen dobršen del letošnjega pridelka sladkorne pese. V Sloveniji so ljudje tudi manj pridelali kakor druga leta. Radi suše fižola skoro ni bilo, krompirja so ponekod dobili precej, drugod je pa radi stalnega deževja v septembru segnili v zemlji. Koroze na trgu sploh ni dobili.

Radi deževja so ljudje morali pohiteti tudi s trgatvijo, ker bi bilo drugače grozde segnili na trti. Gniti je pričela celo že šrnarica. Vinski pridelek je po kvantiteti za polovico manjši od lanskega, po kvaliteti ga pa še zdalec ne dosega ter letos ljudje vina "niso pridelali, ampak ga je dal Bog."

Po Gorenjskem so imeli 21. in 22. septembra močno slano, ki je uničila posevke ajde.

Tako prihaja nad ljudi udarec za udarcem. Pa vse to bi ljudje še prenesli, samo, ko bi davki ne bili tako strašni. Komunisti so v zadnjem času v zvezi s preosnovno, odnosno razpustom svojih zadrug-kolhozov nabili še višje davke na svobodna kmečka posestva. Kako visoki so davki naj služi za primer samo obdavčitev Zaplotnikove hiše v Letencah v fari Goriče, kateri so predpisali 100.000 dinarjev davkov. Kje naj ljudje le vzamejo tako visoke zneske? Komunisti se pa v svoji davčni politiki napram svojim političnim nasprotnikom poslužujejo tudi tega načina. Kmet, ki z največjo težavo spravi skupaj že itak visoke zneske in tako uredi svojo davčno obvezo, dobi kmalu nato nov opomin za plačilo še novega zneska, ki so mu ga določili naknadno. Če ga ne plača, mu groze z rubežnijo.

Delavcev na deželi za poljska dela skoro ni mogoče dobiti, ker jih komunisti z različnimi ugodnostmi odvajajo v tovarniške obrate. Ena takih ugodnosti je n. pr., da dobi delavec v tovarni ali v kakem drugem obratu za otroka po 3.000 din. doklade.

Komunistične zadruge-kolhozi so doživle, kakor večina ostalih komunističnih gospodarskih zamisli, žalosten konec. Nekaj radi neuspehov, nekaj pa radi pritiska od zunaj, so jih začeli komuni-

sti sedaj reorganizirati, odnosno jih kar razpuščajo. Sodišča pa še kljub temu kar naprej obsojajo tiste, ki so ljudi nagovarjali na izstop iz teh kolhozov, ali pa so na kak drug način "z razbijanjem hoteli oškodovati tiste, ki so največ delali". Tako so bili ob okrajnega sodišča v Ljutomeru obsojeni Stanko Kukul s Cvena in drugi na 4 do 10 mesecev zapora, ker da so "razgnali združeno živino"; Štefanec, Belec in Kardinar iz šalincev na 5 mesecev do 1 leta zaradi "prisvajanja združnih pridelkov" in radi "propagande za razpust zadruge"; Roza Rožman iz Iljaševcev na 8 mesecev, ker je z "vpitjem in razbijanjem onemogočila občni zbor zadruge"; Karel Heric in Andrej Lepoša iz Vogričevcev na 10 mesecev odn. 13 mesecev zapora radi "izdajanja nezakonitih odločb o izstopih iz zadruge"; Franc Rajh iz Mihalovca na 1 leto in 4 mesece radi "razbijanja obnega zborna" i t.d. Vse to se dogaja v deželi "pogolbljene socialistične demokracije".

30. novembra — Pristava Moron

I. VELIKA KULTURNO - DRUŽABNA PRIREDITEV SVOBODNE SLOVENIJE

Koncert slovenske pesmi

Nastopita Slovenska pevsko zbornica iz Ramos Mejia in San Martina, pod vodstvom pevovodij gg. Gabriela Čamernika in Borisa Pavšerja

V Ljubljanskem mestnem muzeju, ki je bil ustanovljen v "reakcionarnem" letu 1935., so nedavno odprli nov arheološki oddelek. Ta muzej vodi sedaj Dr. Josip Mal.

KPS je začela po Sloveniji prirejati sestanke kot edina politična formacija, ki v javnosti sploh sme nastopiti. Ti sestanki imajo namen pritegniti v partijo čim več nepartijev, da bi jih nato komunistični propagandisti prevzgojili za dobre komuniste in z njimi ojačili partijo. Takih sestankov so imeli precej tudi v Ljubljani. Na enem je govoril tajnik mestnega odbora partije Vlado Krivic. Pohvalil je "živahno udeležbo nepartijev pri delu partije", nato pa

povdarjal potrebo po "novem duhu", ki da mora priti v sedanje slovenske šole. Pedagoškemu kadru je očital, da premalo sodeluje v kulturno-prosvetnem in društvenem življenju izven šole, za učne načrte je pa dejal, da so "prenatrpani", da je v njih preveč "pridigarstva" v vzgajanju, discipliniranja in guvernantskega moraliziranja socialističnega terčialstva".

Birokracija sed. kom. sistema se po njegovih izvajanjih odraža tudi v dejstvu, da po tovarnah še vedno pride po en nameščeneec na 2 delavca. Omenjal je tudi "nedoslednost v stanovanjski politiki", ki da še vedno izpada v korist "ostankom buržoazije in raznih negativnih elementov". V zvezi s tem je napadel sodišča, ki da stanovanjski zakon uporabljajo tako, da daje često "praktično potuho negativnim elementom". Govoril je tudi o delu mestnega odbora in se z nekaterimi odborniki ni mogel preveč pohvaliti, ker je zanje dejal, da je pri njih zanimanje za delo "zelo padlo".

V debati je Ciklič opozarjal na "budnost partijskih organizacij", Albin Vipotnik je govoril o "slabostih" part. organizacije v Litostroju, Mihela Gostiša pa je spregovorila na sestanku o vprašanju žene. Predlagala je "naj se partijska organizacija ostreje bori proti nemoralnemu življenju članov partije in proti temu, da se mnoge ženske zatekajo k abortiranju", ker da je se pokazalo, da je ta problem "splošne moralne vzgoje, kajti iste delavke so v tovarni tudi kradle". Neki Zakrajšek se je pritoževal, da so se nekateri člani, katere so smatrali za "najboljše sčasoma pokvarili", Franc Jug je opozarjal na "zbirokratiziranje" članstva tudi v Kemični tovarni. Delavci in nameščenci se ne upajo več govoriti, ker se boje, da bodo odpušeni. Fani Žagar pa si je privoščila ravnateljice in profesorje, ki se še niso zadosti vpregli v komunistični voz, ker da se premalo brigajo za "politično in patriotsko vzgojo mladine", Marijan Urbanič se je pa zavzemal za ustanovitev novega lokalnega časopisa v Ljubljani.

"Kdo je organizator kumskih nedelj?" Pod tem vprašanjem je v ljb. "Slov. Poročevalcu" objavljen sestavek, v katerem se "napredni starši" spodbijajo ob oglasu, ki je bil objavljen v ljb. listih in vabi mladino naj pride na Kum na proslavo kumskih patronov sv. Jošta in sv. Neže "že v soboto, kjer bo zvečer ob kresovih, gošbi in petju preživela romantično noč". Pisec sestavka pravi, da ima Kum svojo tradicijo. Pravzaprav dve in sicer "tradicijo turizma in tradicijo mračnjaštva, na katerega nas spominjata tudi v oblake štrleča cerkvena stolpa". V "skrbri za moralno nepokvarjenost" mladine, opozarja pisec napada starše na nevarnost, v katero se mladina izpostavlja, če bi se odzvala vabilu organizatorjev kumske romantične noči. Nadalje pravi, da so organizatorji kumskih nedelj "duhovniki, ki si, če je potrebno, zamenjajo talar tudi z rdečo kravato". Zato opozarja starše, naj bodo budni in ne nasedajo raznim gospodom Pavličem, ki iščejo najrazličnejše zapeljive oblike dela med našo mladino, da bi jo dobili pod svoj vpliv". Ker pa imajo monopol za "vzgojo" mladine sedaj doma samo komunisti, zato pisec poudarja: "Hočemo, da bo naša mladina vzgojena v naprednem, socialističnem duhu in moralni". Da bi pa to lažje dosegli pisec članka poziva oblast "naj enkrat za vselej napravi konec kumskim "romantičnim nočem, ki so srnoten ostanek preteklosti."

Pok. Dr. Korošec na veličastnem narodnem taboru v Komendi. Slika je med drugimi lepimi zgodovinskimi fotografskimi posnetki objavljena v Koledarju-Zborniku Svobodne Slovenije za 1953

Katoliški dom v Gorici

V Gorici so katoliški Slovenci ustanovili Odbor za gradnjo katoliškega doma, v katerem naj bi bilo versko in kulturno središče in skupen dom vseh tamošnjih katoliških organizacij.

Častni predsednik odbora za postavitve katoliškega doma je starosta benških Slovencev Msgr. Ivan Trinko, predsednik dr. Anton Kacin, I. podpredsednik g. Mirko Mazora, II. podpredsednik, prof. Mirko Filej, tajnik g. dr. Kazimir Humar, pomožna tajnica gđ. Pavla Rijavec, blagajnik g. Maks Komac, pom. blagajnik pa g. Marjan Komjanc. V odboru so pa še: gg. Drago Butkovič, Martin Kranner, Msgr. Dr. Franc Močnik, Stanko Tanič, Bogumil Breclj, Jožef Vižintin, ga Kati Kerševani, gđ. Zora Piščanc, gđ. Lojzka Bratuž, gđ. Fani Brajnik in g. Benedikt Kosič. To je goriški odbor za zidanje kat. doma, v USA se je pa ustanovil ameriški odbor, katerega častni predsednik je Msgr. John Oman, predsednik pa g. Anton Grdina. V odboru je poleg starih slov. naselencev tudi precej novih. Podružnice goriškega odbora za postavitve kat. doma so pa še v New Yorku, katero vodi Rev. dr. Alfonz Čuk in v Torontu v Kanadi, katero vodita goriška rojaka Rev. Mirko Rener in Stanko Šuligoj.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

V nedeljo, 30. novembra 1952 PRVA VELIKA KULTURNO-DRUŽABNA PRIREDITEV "SVOBODNE SLOVENIJE" NA PRISTAVI V MORONU

M.M.

KOLEDAR-ZBORNİK 1953

Uvodna beseda urednikov "Svobodne Slovenije" pravi, da kaže ta zbornik sliko nas vseh, da pa prehajamo v dobo posebnih preizkušenj: malodušnosti in utrujenosti. Res, poskrbeli so gospodje, da nam bi postavili pred obličje ogledalo, ki prav kaže; pa tudi pravih zaščitnih lekov zoper skušanjanje tega življenja, ki ga živimo izseljenci, so dali. Velik del znanstvenega in podučnega dela zbornikove vsebine je posvečen prav tem plemenitim namenom. Iz zgledeov in smernic spoznavajmo smisel svojega življenja. Kar simboličnega pomena je zato kastiljski ponatis dveh poglavij iz knjige pokojne gospe Eve Peron "La Razon de mi vida", ki govori o svetih jezici nad krivico in o veličini požrtvovalnosti.

Največ bralcev pa gotovo vsako leto najprej pogleda, kaj pravita Krek in škof. Dr. Miha Krek ne prikriva oblikov nad političnim obzorjem v preteklem letu, toda naša volja zato ne sme biti slabša, naša odločnost ne manjša, naša borbenost ne manj udarna in tako z zaupanjem v božjo pomoč kliče: "v znamenju zmage naprej!" — Prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman pa nas učniško poučudi v "Razgledu iz Razodetja" sv. Janeza, da je zunanja satanova zmagava vselej kratka le dva dni in pol. Božje nevidne sile delujejo za naše pojmovanje včasih prepočasno, a do zadnjega vlakna dosledno in tako nas bo novo leto 1953 zopet pripeljalo za korak bližje dnevni, ko bo božja moč očitno spoznavna.

Jubilejev, smrti in obletnic se so naši

koledarji vedno v znatni meri spominjali. To so bile pač bližnje priložnosti seznanjati ali spet zbliževati ljudi z velikimi možmi, ki so gradili narodovo zgodovino. Če kdaj, so nam vzori potrebni zdaj v dobi preizkušenj. Že od prvega letnika koledarja — zbornika dalje piše prof. Lojze Gerzinič v luči rojstnih in smrtnih obletic našo kulturno zgodovino: popolnoma nov, izviren način, kako opomine na jubileje izkoristiti za večjo privlačnost. Letos osvetljuje pisatelj s to lučjo vrsto misijonarjev, zgodovinarjev, zbiralcev besednega zaklada, književnikov, med njimi štirih prav velikih: Stritarja, Tavčarja, Župančiča in Janežiča, posebej prekmurskih pisateljev, potem pa omenja še književne zgodovinarje, ženske pesnice in pisateljice, publiciste in politike ter botanika Paulina. — Posebni posvetili se spominjata turjaških junakov, hrabrih vojščakov, ki so korakali pod čisto slovensko zastavo in pesnika Franceta Balantiča. — Dva plemenita prijatelja slovenskih izseljencev sta v letu 1952 odšla po večno plačilo za svoje dobrote, ki sta jih nam izkazovala, v Argentini župnik Roman Figallo, a na Holandskem pater Teotim van Velzen, ki jima je zbornik zapisal hvaležne poslovilne besede. Tudi v vrste slovenskih javnih delavcev v izseljenstvu je smrt kruto posegla. O rajnem Rt. Rev. Msgr. B. J. Ponikvarju podaja pregled njegovega življenja in blagoslovljenega prizadevanja njegov sodelavec Rt. Rev. John Oman, o neustrašnem tribunu protikomunističnih zamejcev, žlahtnem prijatelju beguncev in

razširjevalcu tudi prav našega tiska Jaki Debevcu pa N. N. — Doma tiska končala zemeljsko pot učenjaka — duhovnika Aleš in France Ušeničnik. Dr. Alojzij Odar, nekdanj njun slušatelj, pozneje sodelavec na vseučilišču, je opravil zdaj pietetno delo glavnega dediča njunih nauk, da jima ni postavil v nekrologu samo prelepih spomenikov; prav za izseljenski katoliški shod je mojstrsko orisal lik slovenskega "angelskega doktorja" Aleša, poleg Mahničarja največjega znanstvenika in besednega umetnika. Če je Aleš Ušeničnik v teh lastnostih še vedno in še dolgo učitelj katoliških kulturnih in javnih delavcev, pa je g. prelat s topljo, pa prav nič pretirano besedo pokazal sleherniku v rajnem še njegov vzor ponižnega, dobrega, potrpežljivega in pobožnega človeka.

M. M. opozarja, da mineva v letu 1953. tudi 10 let, kar počiva pri sv. Križu slikarski prvak Rihard Jakopič. — Kakor lani, tudi letos izseljenec "odprta noč in dan so groba vrata." Pregled našteva v Angliji dva, v Argentini štiri, v Nemčiji dva, v Švici enega, v USA štiri in v Venezueli enega pokojnika.

Bolj veseli so jubileji živih. Nemški prijatelj in dušni pastir slovenskih rudarjev na Westfalskem kons. svetnik Božidar Tensundern je slavil 40. letnico mašništva, Msgr. Valentin Župančič pa že 25 let deluje med Slovenci v Franciji. — V kratkem članku "Sedemdeset let doktorja Ivan Preglja" sem nakazal le nekatere značilnosti največjega slovenskega katoliškega leposlovca. Prelat Vitus Hribar sicer ne slavi nobenega vidnejšega jubileja, njegovo delo med severnoameriški rojaki je pa tako polno uspehov, da je zelo prav, če nam jih je Msgr. John Oman tukaj naštel. — Mi-

nulo bo te dni 10 let, odkar je dr. Miha Krek predsednik SLS. Skrajni čas je že bil, da je nekdo napisal vsaj ta kratek življenjepiš moza našega največjega upanja in našega največjega zaupanja. — On sam, M(iha) K(rek), pa zastavlja pero za proslavljanje zlatomašnika p. Kazimirja Zakrajška, očeta izseljene Slovenije.

V sredi med življenjepisom in "sliko nas vseh", podobno našega življenja, je opis drugega obiska vladike dr. Rožmana v Argentini. Življenjepišni podatki so tu nanizani za dva meseca škofovega življenja: dva meseca samih in kako številnih dobrih del! In slika nas samih, ki smo znali uslužnost prevzvišenega temeljito izkoristiti!

Slika nas samih kot jo Koledar-Zbornik iz leta v leto sproti podaja, je naša kronika. Kronicke so najlepši viri za zgodovinarje. Že pet let pa ta knjiga ne prinaša samo dnevnice ali letne kronike, temveč sega nazaj v čase, ko kronicke nismo pisali. Takrat nismo imeli tiska na sodobni tehnični višini in bolj raztreseni smo bili, vrteli smo se v vrtincu negotovosti, zato zdaj povzemanjamo, urejamo, kar smo prej le bežno skicirali. Čim dalje bolj pa raste tudi želja spoznavati dogodke, ki so se vršili še prej, predno se je pripravljala naša sedanja usoda. Letos se je ponudila za to bližnja priložnost, jubilej šestdesetletnice I. katoliškega shoda in urejenega katoliško-narodnega političnega življenja. Jože Košiček je v članku 60 let dela za slovenski narod razgrnil pred nami lepo sliko slovenske politike. Najprej je dal dober nauk domišljavcem, ki se iz komodnosti in strahu pred odgovornostjo javnega političnega dela izogibajo in to delo omalovažujejo. Se-

gel je nato nazaj v prerodne težnje konicem 18. stoletja, ki so zbudile najprej zanimanje, po letu 1848 pa aktivno delo za usmeritev narodove bodočnosti. Po označbi javnega življenja do 1. kat. shoda preide k izčrpnemu naštevanju dejstev, ki so plod življenja in dela Slovenske ljudske stranke. Članar, ki je sam sodeloval v tajništvu SLS se ustavlja predvsem pri uspehih svoje stranke in se drugih političnih gibanj dotika le mimogrede; ob priliki bi si želeli brati podobne pregledne še o delu v "nasprotnih" taborih. Izpod peresa Pavla Ranta prinaša knjiga še poročilo o jubilejnem zborovanju, ki se je ob 60. letnici tega gibanja vršilo v Buenos Airesu.

Najzanimivejše zgodovinsko branje v knjigi so gotovo "Grožnje in spletke, proti obstoju Slovenije", ki jih je napisal Vladimir Vauhnik. Najzanimivejšje zato, ker postreže pisatelj s popolnimi novostmi iz zakulisnega diplomatskega spletkarjenja, o katerem doslej nismo ničesar vedeli in ki bi ob drugačnem razvoju svetovnih dogodkov strahotno ogrozilo naš narodni obstoj. Resen moment onim, ki jih dosedanje izkušnje z Nemci še niso izučile! — Gradivo o dogodkih, ki so privedli v Sloveniji do komunistične revolucije in potem do rdečega režima, je zbrano v tolikšni dognanosti, da je zgodovinar Janez Martinc svoje delo "Slovenija v komunistični revoluciji" že lahko označil kot rokopišno spletkarjenje, ki jih je Martinc objavljati to gradivo, ki mu je pa sproti naraščalo in tako beremo letos že drugič samo izvleček iz celote, tokrat "Pot v komunistično revolucijo v Sloveniji spomladi 1942" Kakor tudi bi radi imeli, da bi bilo to delo do izčrpnosti popolno, pa si vendar vedno bolj želimo, da bi knjiga že izšla v tisku.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires

SLAVNOSTNO BARAGOVO ZBOROVANJE IN USTANOVITEV JUžnoAMERIŠKE BARAGOVE ZVEZE

Nedeljskega zborovanja, ki sta ga sklicali Društvo Slovencev in Slovenska misijonska zveza v dvorano KA na Montevideo, se je udeležilo lepo število Baragovih častilcev. Sporedne točke so si naglo sledile, govorniki so vsebinsko svojih misli zgostili v podajanja bistva in tako so lahko poslušalci ves čas napeto sledili glasovom z odra in se stalno znova utrjevali v sklepkih, storiti vse za povečanje velikega moža - Slovencea.

Uvodno besedo je spregovoril g. Marijan Loboda, ki je potem tudi napovedoval nadaljnji spored. Pod dr. Savellijevim vodstvom sta zapela združena mešana zbor "Gallus" in cerkveni iz Ramos Mejia (nad 40 pevcev) Tomčev "Dana mi je vsa oblast". — G. Stančko Jerebič je udarno recitiral novo Budnikovo pesnitev "Velikan Baraga". Združeni pevci so odpeli še ameriško Baragovo himno. Za slavnostne prilike bi si še večkrat želeli skupne nastope pevskih zborov. Prvi govornik je bil predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozetič. Opisal je Barago kot velikega Slovence in ga po razčlembi njegovih narodnostnih vrlin priporočil vsem v tujini živečim rojakom kot stalen vzor slovenskega izseljenca. — Marsikateri naših igralcev bi lahko zavidal Lanuščane (fanta, dekle in deklico), ki so s prodornimi glasovi pred bogato o- nčaninam Baragovim kipom izmenično in skupno deklamirali novo Igorjevo pesem "Slovenska mladina Baragi."

V drugem govoru je predsednik SMO v San Martinu g. Rudolf Smersu primerjal "Barago, velikega misijonarja" s sv. Pavlom in sv. Franciškom Ksaverijem in prišel do zaključka, da je ta primerjava povsem upravičena. — V svoji drugi recitaciji, tokrat z zadržano nežnostjo, je bral g. Jerebič "Indijančev premišljevanje" s. Darine Konz. Tretji govornik, ki ga je imel g. prelat dr. Odar, je vseboval dragoce- na navodila, po katerih bomo dosegli Baragovo postavitve na oltar.

Sledila je ustanovitev Južnoameriške Baragove zveze. Zborovalci so najprej z navdušenjem sprejeli statut zveze, ki naj v družbi s svojo severno ameriško posestrimo in enakimi zvezami, ki se bodo gotovo še ustanovile med zamejnimi Slovenci in drugod po svetu, priprav-

V nedeljo 30. novembra 1952 se boste lahko nasmejali kot že dolgo ne.

Na kulturno - družabni prirreditvi Svobodne Slovenije je na sporedu šaljiv nastop in še več drugih zabavnih točk. Šaljiva pošta itd. itd.

Za veselo in prijetno razpoloženje bodo v obilni meri poskrbeli naši izvrstni harmonikarji.

Zato v nedeljo 30. novembra vsi na pristoje v Moron.

Najcenejša in najzanimivejša knjiga je

Koledar - Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1953

Nad 90 lepih slik in 256 strani pestre vsebine.

Koledar - Zbornik Svobodne Slovenije v vsako slovensko družino!

LEGALIZACIJA JUGOSLOVANSKIH SPRIČEVAL

V smislu argentinskih šolskih predpisov o legalizaciji spričeval, morajo tudi jugoslovska spričevala prehoditi popolnoma isto pot, kot spričevala drugih držav, kakor je to vse bilo opisano v Svobodni Sloveniji. Ni mi znano, če je kdo že poizkusil, da mu doma oskrbijo potrebna potrdila. Pripovedovali so mi pa, da so iz Madjarske brez vseh težav dobili tozadevna potrdila in da je tudi ljubljanska univerza poslala nekemu neka potrdila, ki jih je zaprosil od tam. Mislim, da bi bilo najprimernejše poizkusiti zaprositi kar direktno, ali po kom doma, da zavod, na katerem je kdo končal študij, izda tozadevno potrdilo, ki naj bo legalizirano po prosvetnem in zunanjem ministrstvu in po argentinskem konzulu tam, kakor je to pač predpisano. Nadaljnje legalizacije se pa oskrbijo potem tu.

Iz kolikih predmetov mora kdo še delati dopolnilne izpite temeljem pravilno legaliziranih spričeval od drugod, dolo-

lja in podpira beatifikacijski proces. Na predlog g. L. Lenčka so se izvršile volitve, pri katerih so bili z močnim pritrjevanjem izvoljeni za predsednika g. prelat dr. Odar, za podpredsednike gg. Kremžar, Mozetič in Smersu, za zgodovinarja g. dr. Jaklič, za tajnika gg. L. Loboda, za blagajnika gg. Markež in Masič, v kulturno-propagandni odbor pa gđc. Kovačeva in gg. Dr. Debeljak, Čeč, prof. Gerzinič, Hirschegger, Lovre Jan, Maks Jan, Jeločnik, dr. Kociper, Kovač, Marolt, Mizerit, dr. Savelli in prof. Verbic.

Stoje, kot za molitev, so na koncu vsi poslušali Gallusovo petje Tomčeve pesni "Gospod, ki si nam v Baragi podaril..." M.M.

ODBOR SLOVENSKEGA ČASNIKARSKEGA DRUŠTVA vljudno vabi vse svoje člane, da se udeležijo I. razstave slovenskega izseljenskega tiska v nedeljo, 30. novembra t. l. ob 4 uri popoldne na Pristavi v Moronu.

ODBOR PISATELJSKE DRUŽINE FRANCE BALANTIČ vabi vse svoje člane na otvoritev in ogled I. razstave slovenskega emigrantskega tiska, ki jo pripravlja Svobodna Slovenija za nedeljo, 30. novembra 1952 ob pol peti uri popoldne na Pristavi v Moronu.

Člani Pisateljske družine France Balantič so se tudi letos oddolžili spominu tragično umrlega mladega slovenskega pesnika — svojega vzornika Franceta Balantiča in so v nedeljo, 23. novembra 1952 zvečer priredili na stanovanju predsednika Pisateljske družine France Balantič g. dr. Jožeta Krivca tradicionalno bedenje ob Balantičevem kresu, nato so pa proslavili 50. letnico svojega člana g. Jožeta Vombergarja.

Popravlji V poročilu o Kociprovi dram "Svitanje", ki ga je napisal M. M. je v zadnjem stavku prvega odstavka tiskovna pomota. Mesto besedice "kako" mora biti besedica "tako", tako, da se stavek glasi: "...da nihče od Slovencev ni poslal nobenemu časopisu take notice..."

Slovenski pevski zbor "Gallus" si je na svojem letošnjem rednem občnem zboru izvolil sledeči odbor, ki si je na prvi svoji seji takole razdelil posle: predsednik Jan Lovre, podpredsednik Fink Božo, tajnica Zonta Štefka, blagajnik Lipušček Silvo, arhivarja Brandsteter Majda in Vombergar Jože, gospodar Bras Rudi. V nadzorni odbor sta bila izvoljena Golob Roza in Markež Jože, za predsednika razsodišča pa Brandsteter Ignacij.

OSEBNE NOVICE

Poroki. Dne 16. novembra t. l. sta se poročila v župnijski cerkvi v Florencia Varela g. Marijan Lavrič in gđc. Majda Trtnik. Mladi par je poročil g. župnik France Glavač, za prič sta mu pa bili gg. France Šturm in Ivan Trtnik. — V Ciudadeli sta pa v soboto, dne 22. novembra t. l. stopila pred oltar g. Sebastijan Kocmur in gđc. Polonca Mačkova. Poročil ju je g. prelat dr. Odar, za prič sta pa bila nevestin oče g. Jakob Maček in g. Lovre Jan. — Čestitamo in obema paroma želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

Či ministrstvo prosvete in ne zavod, pri katerem se je javil za izpite. Zavodi nimajo nobene pravice zahtevati niti več, niti kaj drugega, kakor je v ministrski rešitvi.

Glede priznanja univerzitetnega študija in revalidacije univerzitetne diplome, je pot v glavnem ista, ko pri uveljavljanju srednješolskega študija, z izjemo, da so za podrobnosti merodajni predpisi dotične fakultete, na kateri hoče kdo uveljavljati prejšnje študije. Predpogoj je pa, da si interesent oskrbi legalizirano diplomu in legaliziran seznam vseh predmetov, ki jih je v svoji stroki absolvirano na univerzi (indeks). Legalizacijski postopek sam je pa povsem isti, kot pri srednješolskih spričevalih. Tukajšnja univerzitetna oblast pa potem določi, iz kolikih tukajšnjih predmetov bo treba delati še dopolnilne izpite, da interesentu lahko izda tukajšnje diplomu.

Dr. Fr. B.

Lanus

Tudi pri nas se bo letos oglasil sv. Miklavž. Sprejeli ga bomo v dvorani pri sv. Jožefu v soboto, 6 decembra ob osmi uri zvečer. Za to priliko je pripravljen lep spored, ki bo v zadoščenje odraslim, naši mladini pa v veliko veselje.

Darila je izročiti v soboto, 6. decembra, med 8. in 10. uro popoldne v farni dvorani in eno uro pred začetkom prirreditve.

SLOVENCi PO SVETU

USA

Koledar-Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1953 ima za Severno Ameriko Slovenska pisarna v Clevelandu. Pišite in naročite ga na sledečem naslovu: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada

Vse rojake v Kanadi opozarjamo, da lahko naroče in dobe Koledar-Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1953 pri zastopniku Svobodne Slovenije za Kanado g. FRANCU KOSIRJU, 362 WELLESLEY STREET E., TORONTO 5, ONT.

Anglija

Slovinci v Angliji. Tudi letos bomo imeli na razpolago Koledar-Zbornik Svobodne Slovenije za leto 1953. Ponj lahko pišete in ga naročite na naslovu: Jože Rehberger, prosvetni referent Slovenskega društva v Veliki Britaniji, 15 Rousbury, Beds.

Pravna posvetovalnica Svobodne Slovenije

Vprašanje: Delam na svojem domu za tovarnarja. Pred nekaj tedni sem zbolel. O tem sem obvestila tovarno, toda tovarnar ni poslal k meni zdravnika, niti mi sedaj noče plačati stroškov za zdravljenje. Ali imam pravico do zdravljenja in kaj naj storim?

Odgovor: O tem vprašanju smo že pisali v štev. 28. našega lista. Svetujemo Vam, da pazno preberete dotični članek. Ker se presoja Vaše razmerje do delodajalca po zakonu št. 12.713 (Sobre trabajo a domicilio) in ako delate v prestolnici — tudi po določbah plenarne seje sodnikov pritožbene instance v Capitalu, nimate pravice do odškodnine za primer bolezni, pač pa imate pravico do odškodnine za obratno nezgodo.

Škandal na kom. kongresu v Zagrebu

Potek zadnjega kongresa jugoslovkomunistične stranke so ves čas prenašali tudi po radiu. Tako so ljudje lahko sami zvedeli za škandal, ki je nastal na njem in, ki je svetu v vsej luči prikazal vodilne komuniste z njihove moralne strani.

Med govorniki na kongresu je namreč nastopil tudi Ljubo Djurič, generalni tajnik komunistične zvezne vlade ter je med svojim govorom o "moralni jugoslovske komunistični stranki" napadel Petra Stambulića, predsednika srbske vlade in mu očital, "da mu je ukradel ženo." Pri tem incidentu je med 2.200 delegati, kolikor so jih komunisti segnali skupaj, nastal vik in krik. Začeli so vpiti in zahtevali izključitev "nemoralnega" Djurića s kongresa.

Radijski prenos zborovanja so seveda takoj prekinili. Ko se je radijski napovedovalec zopet oglasil, je javnosti povedal, da so organi UDBE Djurića odvedli iz dvorane, ker da so delegati protestirali proti iznašanju osebnih zadev na kongresu". Povedal je tudi, da so komunisti na kongresu sestavili "posebno komisijo, ki bo preiskala Djuričev slučaj."

V spor radi prevzema žene je končno posegel sam Tito in je avtoritativno razsodil takole: "Prepričan sem, da se za indidentom skriva sovražna roka, ki hoče kongres kompromitirati." Tito je govoril nato še kakih deset minut ter so njegova izvajanja izvenela v ugotovitev, da ni kriv Stambulić, ki je Djuriču prevzel ženo, tudi ona ne, ki je zapustila svojega moža, ampak-kominform. Zato je Tito prepričan, da bo

Čisti dobiček kulturno-družabne prirreditve je namenjen za tiskovni sklad "Svobodne Slovenije". Podprite jo gmotno s svojo udeležbo na njeni I. veliki kulturno - družabni prirreditvi na pristavi v Moronu.

Vsem prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nam je 8. nov. ob 11. uri umrl po težki bolezni in previden s sv. zakramenti naš dragi mož, oče, stari oče itd...

G. JANEZ PETEK

posestnik v Rafolčah pri Domžalah. Pokopali so ga na domačem pokopališču 11. nov. ob 10. uri ob zelo veliki udeležbi.

Iskreno se zahvaljujemo g. župniku z Brda za vsò duhovno tolažbo v njegovi bolezni. Lepa hvala tudi gasilskemu društvu iz št. Vida in pevskemu zboru iz Krašnje za izkazano mu poslednjo pozornost.

Slovesna maša zadušnica se je opravila tudi v Buenos Airesu 24. nov. ob 8 uri v kapeli čč. sester usmiljenk, Cochabamba 1470. Naša iskrena zahvala za to obema družinama sv. Vincencija.

Buenos Aires, 25. novembra 1952.

Žalujoče družine:

Petek — Rafolče, Buenos Aires, Moron (B. A.)

Urbanija — Lanus

Capuder — Jesenice

Krajnik — San Justo (B. A.)

preiskovalna komisija "ugotovila navzočnost kominforma."

Milovan Djilas pa je časnikarjem izjavil: "Do danes sem mislil, da je Djurić normalen, inteligentni človek, sedaj pa vidim, da je ali znorel ali pa je izzivač kominforma."

Marsikdo še ne ve...

...da je britanski "Canberra", reaktijski bombnik, postavil nov rekord poleta čez Atlantik, ko ga je pred meseci preletel v obe smeri v 7 urah 58 minutah in 35.18 sekundah. Letalo je letelo v višini 12.000 metrov.

...da je Tito ob priliki proslave jugoslovskega mornariškega dneva razkazal vso svojo mornarico, ki obstoje iz 52 rušilcev, čistilcev min in ladjic za borbo proti podmornicam.

...da so na minesotski medicinski fakulteti v USA zdravniki dali zmraziti neko 5 letno deklico na -62°C, da so ji lahko operirali okvaro na srcu, zaradi katere je srce prehitro oddajalo in sprejemalo kri. Je bila to doslej prva taka operacija "zamrzovanja", ker so samo na ta način lahko ustavili krvni obtok za 5 1/2 minute in tako izvršili na srcu potrebno operacijo. Deklico so nato "oživil" s 40 minutnim kopanjem v topli vodi.

...da je sovjetska vlada kupila na Long Islandu v New Yorku 38 sobni dvorec v vso najmodernejšo opremo in velikim plavalnim bazenom na krasnem vrtu za svojega vodjo sov. delegacije pri ZN, ki je stala 1 milijon dolarjev. Vse v smislu: vsi smo enaki!

Hitro: v 20 do 25 dneh! Najbolj poceni: Primerjajte naše cene s cenami ostalih paketnih agencij. Zahtevajte naš popolni cenik!

PAKEXPORT - TRST

pošilja moko, riž in sladkor v vrečah in pakete za živili po 5,10, 15,20 in do 100 kg težke, ki so oproščeni vsake carine. Obiščite nas in bomo paket sestavili skupno. Zdravila pošiljamo z letalsko pošto. Odpošiljamo pakete tudi iz Buenos Airesa.

Nekaj cen v Pesosih za 1 kg blaga neto: kava 37, sladkor 7, testenine 7, čaj Ceylon 60, poper 120, riž 8, olivno olje 27 itd.

Vreča bele moke 45 kg \$ 290.— franco prejemnik.

Poštnina: 4.5 kg \$ 40.00 - 9 kg \$ 58.00 - 14 kg \$ 70.00 in 18 kg \$ 80.00

Lahko pa naročite tudi večje darilne pakete kot 18 kg. Celo do 100 kg!

Naročila in navodila: Oton Fresl, Reconquista 656/1-2, Buenos Aires, Telefon 31-2241.

Uradne ure: Ob delovnikih od 10.—12.30 ure in od 15.—18.30 ure.

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

Tel. 76 - 9160

pol kvadre od Cabilda 2300

VELIKA NOVOST: prejeli smo švicarske ure z naj-novejšo tehnično iznajdbo: ure "ETERNA MATIC" imajo osi na krogličnih ležajih; vse so krasne moderne oblike.

PO VAŠI IZBIRI Vam izdelujemo ves zlat nakit (prstane, obeske, zaponke, zapestnice in ovratnice).

POHITITE z naročili za božično in novoletno sezono.

(Ob sobotah popoldne se lahko naše stranke zglase tudi v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338, prvo nadstropje, stanovanje št. 5.)

Vse šolske potrebe: zvezke raznih vrst, svinčnike, birome svinčnike, nalivna peresa, navadna peresa, risalni papir, ravnila, barvice, barvne svinčnike, tintnike, radirke.

Rožne vence raznih vrst, od preprostih do najfinejših, primernih za darilo.

Kipe, podobe, svetinjice, podobice.

Krasne razglednice slovenskih krajev.

Vam nudi po zmernih cenah

SANTERIA y PAPELERIA "SANTA JULIA"

Victor Martínez 39, Buenos Aires

Sprejemamo naročila za pošiljanje paketov v domovino.